

his ve fikir

hekimoglu ismail

HİS VE FİKİR

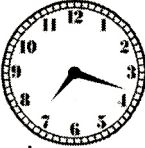
Hekimođlu İsmail

Ay: 10

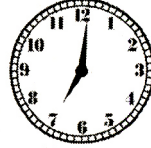
Gün: 297

E K İ M

İstanbul

Güneş
7 18
Öğle
12 55
İkinci
15 50
Akşam
18 21
Yatsı
19 41
İmsak
5 51

Ankara

Güneş
7 01
Öğle
12 40
İkinci
15 36
Akşam
18 07
Yatsı
19 25
İmsak
5 36

24

S A L I

1 9 6 7

Kalem

24 Ekim 1967, İttihad Gazetesi

İbadet olduğu için üstümde daima kalem taşıyım. Çünkü Allah, kalem üzerine Kur'an-ı Kerim'inde yemin ediyor ve kalem, ilk yaratılanlar arasında...

Kur'an'da ilk emir "Oku!.." İslamiyet'in ilme verdiği ehemmiyete biz Müslümanlar ne kadar uyabilmişiz, düşünün!..

Her şey gibi kalem de müspete ve menfiye alet olabilir. En iğrenç tasvirler kalemle yazılır ve en güzel yol kalemle gösterilir.

Düşmanı kahreden mü'minin kaleminden, elbette ki kan damlayacaktır.

Ve bu kan, şehit kanıyla müsavi tutulacak, hatta üstün görülecektir.

Üç- dört yaşımızda kalemi elimize alıp nihayet Azrail'e teslim etmeliyiz. Bir mü'minin uçladığı kalemlerin yongasıyla, son gasıl suyunun ısıtılması normal bir haldir.

İlim, kaleme bağlanmış.. İnsanın unutmaya zaafı kalemle giderilmiş.. İlim tahsil etmeden, ilmiyle amel olmadan sadece hafızlıkla iktifa edenler, Kur'an okuyan ses alma cihazından farksızdır. Çünkü Kur'an okumanın faziletini kabul ettikten sonra asıl gaye, Kur'an'ın manasını bilmek ve ona uymaktan ibaret olduğunu anlamaktır.

Yeryüzünde yazı, insan suratları kadar birbirinden çeşitli ve farklıdır. Hikmet!...

Kaleme sahip olmayan kavimler ne silaha, ne de istiklale sahip olabilirler.

Kalemin maddi değeri, sahibini kıymetlendirmez amma, sahibinin değeri kalemi kıymetlendirir.

İster divit, ister çelik, ister kamış, ister fırça olsun, kalem yine kalemdir; hepsi mübarek, hepsi azizdir. Milletın izzeti bu azize aittir.

Kur'an'ın tefsiri olan, şu âlemi yazan kim? Daha doğrusu yazı kimin? Yazıyı dünyadan kaldırın ve kalemin kıymetini anlayın!..

Artık bugünden sonra silahlı bir istila beklemeyin. Bundan sonraki istilalar kalemle olacaktır. İstila kuvvetlerini vitrinlerde, duvarlarda, kitaplar, mecmua, gazete, senaryo ve kompozisyon olarak arayın.

Bugün kalemi elinden bırakan yahut okumayan firaridir. O, bilmeyerek düşmana yardım ediyor.

Kalem sarayının esrarlı kapısından girdik. Buyurun bundan sonrasını siz gezebilirsiniz...

Gerici

31 Ekim 1967, İttihad Gazetesi

Nasıl ki kuşlar baharı, yazı kaybedince geldikleri yere göç ederler; yani geri dönerler. Ben de gerici isem yahut bugün gericiler varsa demek ki, baharını-yazını kaybedenler var. Evet, buz gibi insanların sayısı artalı cemiyete kış geldi. Çiçeklerden yeşil yeşil bağlardan, bahçelerden eser kalmayınca bize de -manen- göçmek düştü. Hem de geriye...

14 asır da olsa, yine geriye gidip yeşil bağlara, bahçelere, çiçekli dağlara, sümbüllü derelere kavuşmak isteriz.

Biz kış uykusuna yatanlardan değiliz. Bize sıcakkanlı insanlar gerek! Şöyle kardeş olsunlar; Allah'ın mülkünde kendilerini bekçi görsünler ve Allah'ın nimetlerinden Allah'ın kullarına bol bol ikram etsinler. İnsanın malını, canını, namusunu insana haram kabul eden cemaatler olsunlar. Her açılan mektebin bir hapisane kapatmasını istesinler. Böylece milletimin mûtena bir bağ olmasını arzu etsinler.

Tarih putçuluk ile dinciliğin kavgasıyla doludur. Putçuluk (paganizm) hem maddi ve hem manevi sahalarda olur. İnsanın kendi nefsi kendine put yapılırken, bir başka insan, şey, şekil de put olabiliyor.

Hal böyle olunca, beşeriyet iki grup halinde dönüyor: Bunlardan biri putçuluğa (paganizm) diğeri dinciliğe (spiritüalizm) gidiyor. Bunların dışında bir grup bilmiyorum.

Putçuluğu, İslam âlimleri şöyle hülasa etmişler: “İnsan neyi çok severse o, onun putu olur.”

Bu ölçüyü esas kabul etsek ve bir odaya kapanıp hatta yorganı başımıza çeksek de düşünelim: “Ben neyi çok seviyorum?”

Evet, işe buradan başlamalı. Çünkü ilk adımımız, bize varacağımız menzili gösterir.

Gerici, geriye dönmek! Bugün bir orta mektep talebesinin gayet iyi bildiği Tales, Pisagor tezlerine itibar etmek gericilik olmuyor da, neden Hz. Muhammed’in^(asm) sistemine itibar gericilik olsun?

İspanya’yı, İngiltere’yi ve Amerika’yı müteaddit defalar gezmiş bir insan olarak derim ki; İslamiyet “Garb” dediğimiz, “medeni” dediğimiz o yerlerde de yeni idi, kurtarıcı idi. Bugün İslamiyet’in değil, Müslümanların tashihine ihtiyaç var. Bu da “Müslüman” ismini taşıyanların İslamiyet’e bağlanmasıyla olacaktır.

İran Şahı Ezer Sesleri

Aasında c Giyim

..Ve Kur'an'ı öperek

Rabbe şükür ettii!

TAÇ GİYİM — İran ve Kur'an adını taşıyan bu fotoğrafı Ezer Muhammed Rza Pehlevi

NÖHŞASI SO KURUŞTUR
"Besinci yüksek İslâm Enstitüsü açılmalıdır!,"
Erzurum'lular Basvekil ve Maarif Vekiline müracaat ettiler

ERZURUM (Haber Merkezi İstanbul) — Bahriyede Kur'an-ı Kerim'in büyük önem taşıdığı, özellikle İslâm ve İslamîlik konularında Erzurum'un görevi Basvekil Müdürlüğüne bağlı olarak Erzurum'da kurulması için Erzurum'lular Maarif Vekiline müracaat ettiler. Erzurum'da Kur'an-ı Kerim'in büyük önem taşıdığı, özellikle İslâm ve İslamîlik konularında Erzurum'un görevi Basvekil Müdürlüğüne bağlı olarak Erzurum'da kurulması için Erzurum'lular Maarif Vekiline müracaat ettiler.

"Hüküm Şark'ı kurtarmak"
 Şark'ın devlet kurtuluşuna büyük katkıları olan Şark'ın İslamîlik konularında Erzurum'un görevi Basvekil Müdürlüğüne bağlı olarak Erzurum'da kurulması için Erzurum'lular Maarif Vekiline müracaat ettiler.

Bahtiyar Şehinşah, Bahtiyar Millet

İnan, tahtından en az bir gün önceki kadar...
 ..Ve Kur'an'ı öperek Rabbe şükür ettii!

EVİN İNANCI — Pakistan Bakanlar Kurulu Evin Han, önce hafta İslam'da mevlânîler için Evin Han'ın evinde toplanmıştı. Fotoğraf: Mustafa Evin Han

İslâm Ortak pazarı

Manevi değerine saygısız milletler inkızarı uğrar
Pakistan Reiscumhuru Eyub Han böyle diyor

TIP aleyhine dava açıldı
 TIP aleyhine dava açıldı. İslamîlik konularında Erzurum'un görevi Basvekil Müdürlüğüne bağlı olarak Erzurum'da kurulması için Erzurum'lular Maarif Vekiline müracaat ettiler.

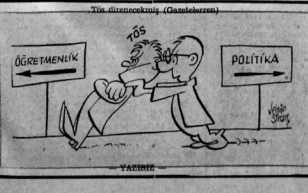
TEŞEKKÜR
 Teşekkür. İslamîlik konularında Erzurum'un görevi Basvekil Müdürlüğüne bağlı olarak Erzurum'da kurulması için Erzurum'lular Maarif Vekiline müracaat ettiler.

İstanbul'un her kazasında İmam-Hatip mekteplerinin açılması kararlaştırıldı

Herbir öğrencisi için, İstanbul'da bütün kamusal İmam-Hatip mektepleri açılacak

Tebrik
 Tebrik. İslamîlik konularında Erzurum'un görevi Basvekil Müdürlüğüne bağlı olarak Erzurum'da kurulması için Erzurum'lular Maarif Vekiline müracaat ettiler.

MİRAC
 Mirac. İslamîlik konularında Erzurum'un görevi Basvekil Müdürlüğüne bağlı olarak Erzurum'da kurulması için Erzurum'lular Maarif Vekiline müracaat ettiler.

Kahraman'ın Mirac Tebriki
 Kahraman'ın Mirac Tebriki. İslamîlik konularında Erzurum'un görevi Basvekil Müdürlüğüne bağlı olarak Erzurum'da kurulması için Erzurum'lular Maarif Vekiline müracaat ettiler.

OK
 OK. İslamîlik konularında Erzurum'un görevi Basvekil Müdürlüğüne bağlı olarak Erzurum'da kurulması için Erzurum'lular Maarif Vekiline müracaat ettiler.

Yollar

7 Kasım 1967, İttihad Gazetesi

İçimizde yollar, dışımızda yollar! İçte karışık ve dışta karışık yollar; öz nefsimizde ve öz vatanımızdan bizi tutar, gurbete yollar.

Yollar Allah'a çıkarsa, gurbet vuslata tahvil olur. Yalnız Allah'a çıkan yolların başlangıç tabelasında bir ayet yazılı olmalıdır.

Yoksa bizi dolandırıcılar uğurlar, şakiler soyar.

“Dağ ne kadar yüce olsa, yol onun üstünden geçer amma insanı da birlikte sürükler; başı dumanlı, karlı, canavarlı dağlarda insan, bin bir defa ölümün sınır çizgisinden geri döner.

Yol var ki Peygamberimiz^(sav) yürümüş, yol var ki Ebu Cehil gitmiş; seçebilir misin?

Karınca yolu, kuş yolu, balık yolu ve kalp yolu!.. Hepsinde bitmez tükenmez bir gidiş, hepsinde bir vuslat hasreti!..

On dört asırdır yollar Mekke'ye çıkıyor. Yalnız bir ara yolları Roma'ya çıkarmışlar, gider misin?

Her “gel” deyişimizde, aklımıza bir yol gelir; yolun bir başı adımlanırken, öbür başında yolcu beklenir. Arada neler var, neler olacak; kim bilir?

Eskiden dualar okunurdu ve yolcu Allah'a ısmarlanırdı. Şimdi yolcunun ardından su serpiyorlar, “Sular gibi ak da gel” diye... Ya başını taştan taşa vursa?

Medeni vasıtalar yolları kısalttı amma bir yılda yollarda ölenlerin sayısı Kore'deki zayıtı da geçti, Vietnam'dakini de...

Şimdi duasız bir yolculuğa çıkarım. Mühendis istasyonlar, iskeleler, terminaller görürüm. Sonra tek minaresiyle şehadet parmağını kaldırmış köyler sıralanır. Yeldirmesini toplayan ninem, şalvarını çeken dedem, yolların ufukları aştığı yerde kaybolur, gider Gırnata'yı hatırlarım...

Yolsuzluk kitapsızlık gibidir; merhamet bir cemiyete ayna tutar.

Ben şu dağları aşıp gitmek isterim. Ruhum, tenimi yıkıp kaçmak ister. Ve, yıl gelir kabre dayanır; şu yollar dağları bir anda aşar, lakin bir kabrin önünde erir, tükenir. Ne hikmet!..

Dün yolcu bekleyen pınarlar, bugün musluk takacak bir mü'min arar.

Qua vadis (nereye)?

Bağlama beni anam, yular kâr etmez bana; ben de insanım. Kalbimi bağladı şu veli, bırak yolundan gideyim. Senden tek dileğim arama beni. Bir de sütünü helal et e mi? De ki, “yavrum gitti, uğurlar olsun. Yolu açık olsun, bahtı açık olsun. Ve mahşerde ak yüzle buluşalım.”

Taş

14 Kasım 1967, İttihad Gazetesi

Nemrud'un attığı taş ne kadar Nemrud'dan yana ise; İsmail'in attığı taş da o kadar Peygamberden yanadır.

Aynı taş değişik ellerde değişik manalar alıyor; küfürden imana kadar bütün merhaleleri bir anda kat' ediyor.

Yine aynı taş, bir yanda kırılıp mâbed olurken; diğer yandan bilmem ne mezellethanelere temel oluyor, duvar oluyor.

Taş için kalpler taşlaştı; ehramları ören taşlar ölümlere mesken olacak diye kaç dirinin kanına girdi ve Firavun, kendisi gibi kaç insanı öldürdü, öldürttü.

Rahmetten nasibi olmayan taş, Ebu Cehil'in kafasına fırlatılınca rahmete vesile oldu.

Hela taşı, binek taşı, mezar taşı!..

Kullanıldıkları yere göre değer alırken; sen onu kullanamazsan, sana karşı kullanacaklarını bilmelisin ve başını taştan taş vuracağını unutmamalısın.

Yerdeki taşları düşmana teslim eden bir kavmin başına taş yağması rahmetin ta kendisidir.

Git Süleymaniye'ye bak; Sultan Süleyman, taşı mâbed yapmış! Git bilmem ne yokuşunda, bilmem ne sokağındaki günah evlerine bak; taşın da para gibi iki yüzü olduğunu anla... Ve bil ki onun bir yüzü imana, bir yüzü küfre bakar.

Mâbedler sanki boş, günah evleri dolu... Bu günahkarlar yarın tekaüd olunca, yerlerini kim dolduracak? Demek çocuklarımız

bu yerlere namzet? İşte taşa hâkim olmayan milletlerin akıbeti budur.

Bir memleketin taşına, toprağına, suyuna, havasına hakim olmayanların hakimiyeti lafta kalır.

Taşı yastık yapanlar, bağına taş basanlar, taşa kitabe yazanlar, taşta tavaf edenler gelin, hiç değilse “taş”ınıza hâkim olun. Yoksa koruyabilirsiniz başınızı koruyun. Bizden bu kadar!..

Medeniyet

21 Kasım 1967, İttihad Gazetesi

Dünya insanın emrine verilmedi mi? Nebatlar, hayvanlar emrimize girmede mi? Dağlar baş eğip, denizler yol vermedi mi? Rüzgâr çığnenip mesafeler erimedide mi?

Bütün bunlara rağmen:

Dün düşmanı çeviren silahlar, bugün göğsümüzde patlıyor.

Dün bulunan eşyayı sahibine vermek vazifeydi, bugün me-
ziyettir.

Dün fazilet sahiplerinin simalarıyla dolan gazeteler bugün rezillere çarşafılık ediyor.

Dün fakir ninenin evinde şükredilirken, bugün konforlu evlerde küfrediliyor.

Bir yanda annesini kesen çocuk, diğer yanda fabrikasını bombalayan uçak.

Bir yanda putlaşan çelik, diğer yanda çelikleşen ruh.

Bir yanda mücevher gibi örtülü hanım, öte yanda sokağa atılan kadın.

Canavar doğuran anne gibi atomu doğuran medeniyet.

Sarhoş medeniyet, namlu ağızlarından eserinin üstüne ku-
suyor.

Rüşvet alan, yalan söyleyen kravatlı, fötrlü bir memur me-
deni midir?

Bir mandayı kuaför dükkânına, parfümeriye, konfeksiyona
soksan çıkarsan medeni mi olur?

Kaldı ki; mandanın insanlığa faydası var, zararı yok. Ya insanlığa faydası olmayıp zararı olan, böylece hayvanlığı bir “olgunluk” kabul eden cemiyet medeni midir?

Yalan söyleyen devlet adamını, redingot medeni edebilir mi?

Gerçek medeniyet: Saraysız bir “Emire’l Müminin”, ya bir hurma altında yatar, ya gömleğini diker. İcabında bir fakir için sırtında un çuvalı taşır.

Dilencisi olmayan, yaşlılara maaş bağlayan, en fakiri devlet başkanı olan ve Dicle kenarında kurdun yediği koyundan halifeyi mes’ul tutan, ya topyekün zengin ya da topyekün fakir olan millet; hakkı almayı Hak bilen bir adalet; gerçek medeniyettir.

Ve bu da ancak İslamiyet’tedir.

Biliyor musunuz?

ihad

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

MİŞHARASI DOĞRUKTUR

İBRAHİM ERGUNA, DÜĞÜNÜ GİDER GİBİ CEZAEVİNDE ÇAYIRMALAR

Okunan mevlid ve yapılan dualardan sonra cezaevinde 122 GÜN

7 MÜSLÜMANA KARAR

GÜNÜNÜ BEKLİYOR

Torbali'da levki edilen Müslümanlar bir ay içinde mahkeme huzuruna çıkarılırlar, Van'da halklık beş aydan beri bir türlü bitirilmiyor

Müslümanlar için yetiştirilen öğrenciler, mezun oldukları zaman da yarı yarıya tahsis edilmiş. Bu arada Kur'an kursu öğrencileri de tahsis edilmiş.

Öğrencilerden bir kısmı kurşunla vurulmuş. Bazıları da yaralı olarak tahsis edilmiş. Bu arada Kur'an kursu öğrencileri de tahsis edilmiş. Öğrencilerden bir kısmı kurşunla vurulmuş. Bazıları da yaralı olarak tahsis edilmiş.

Van Cezaevinde oturan Müslümanlar arasında... İbrahim Erguna ile beraber.

Anadolumuzda İman meşalesi söndürülemez!

Anadolu İman ve meşalesi söndürülemez. İman meşalesi söndürülemez. İman meşalesi söndürülemez.

Hüküm 163. MADDE ve ÖTESİ.

Yüksek mahkeme bu ilahî vâhîdeyi okuyan her bir kişiye bir ay hapis cezası verir. Bu ilahî vâhîdeyi okuyan her bir kişiye bir ay hapis cezası verir.

İlahi vâhîdeyi okuyan her bir kişiye bir ay hapis cezası verir.

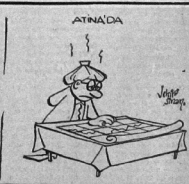
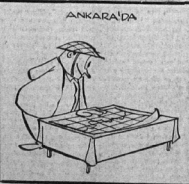

Yüksek mahkeme bu ilahî vâhîdeyi okuyan her bir kişiye bir ay hapis cezası verir. Bu ilahî vâhîdeyi okuyan her bir kişiye bir ay hapis cezası verir.

Yüksek mahkeme bu ilahî vâhîdeyi okuyan her bir kişiye bir ay hapis cezası verir. Bu ilahî vâhîdeyi okuyan her bir kişiye bir ay hapis cezası verir.

Kur'an üzerinde ittifak!

- Kötüye İttifak: Kötüye İttifak, Kur'an'da yasaklanmıştır. Kötüye İttifak, Kur'an'da yasaklanmıştır.
- Paktlaşma: Paktlaşma, Kur'an'da yasaklanmıştır. Paktlaşma, Kur'an'da yasaklanmıştır.
- Kötüye İttifak: Kötüye İttifak, Kur'an'da yasaklanmıştır. Kötüye İttifak, Kur'an'da yasaklanmıştır.

Tebrik

Müslüman abdulrahman... Tebrik Müslüman abdulrahman... Tebrik Müslüman abdulrahman...

İp

28 Kasım 1967, İttihad Gazetesi

İp tel tel tezgâhlara dizilir; renk renk, desen desen kumaşlar örülür. Sonra, bir beyaz elbiseyi bir genç giyer, gider kömürlükte çalışır. Onu kirlettiğinin farkına varır; çıkarır elbiseyi temizlemeye başlar, bu sefer elbise yırtılır kir çıkmaz. Tıpkı bir ömür gibi. Eskiyen elbiseleri yenileriz, ömrümüzü yenileyecek güzel huylar edinmez miyiz?

Kir göstermeyen renkleri tercih ederiz yine de temiz olduğumuzu zannederiz.

Yedi kazanda, yedi renge boyanacak ipleri, bir kazana doldurup ve ondan yedi renkli ipler çıkarmak; peygamberlere vergi...

Kalpten kalbe, gönülden gönüle bağ vardır. Bu bağ, ne kadar ince olsa, kopartma! Kuvvetlendir.

İpsizler, Allah'ın ipine (Kur'an'a) bağlanmayanlardır. Bir de ipsiz hamallar vardır. Biri manada yoksul, diğeri maddede...

İpi uzun olanın dudağına haram değer. İple yuları karıştırmamak gerek!

Kravatı yulara benzetenler; körü körüne taklitçiliği, en güzel şekilde izah edenlerdir.

Kördüğüm, ilmek bağ şekillerini gösterir. Yani, denk bağlarını ve denk olanların bağlarını...

“Kalbimden koştun gittin, gönlümden koştun gittin” diye haykıranlar, ipini artık düğümleyemeyecek olanlardır.

Kurt olarak girdiği çile evinden, kelebek olarak çıkar, uçar; eğer kaynar suda haşlamazlarsa...

Örümcekte iplik, başlı başına bir hikmettir.

O şahane eser, tükürüğüne asılır, damdan yere iner. Sadece örümcekler, sanatkârın kudretini ispata kâfidir.

Allah'ın ipiyle bağlanan insanlar, Allah'ın ipiyle yükselir; makbul olur, aziz olur.

Mezarı idam sehpası, ölümü de idam ipi sananlar bizden değildir.

Hürriyet

5 Aralık 1967, İttihad Gazetesi

Oyundan doymayan bir çocuğu serbest bırakın. İsteddiği yerde, istediği kimselerle, istediği kadar oynasın. Hürriyet bu mu?

Yahut karşı tepelerdeki otlara, yapraklara imrenen keçinin ipini çözün gitsin; dağlarda, derelerde yesin, içsin, gezsin. Hürriyet bu mu?

Cemiyet yahut din nizamından kurtulmuş bir bar kızını veya bir sermayeyi düşünün. Hürriyet bu mu?

Kanun nizam tanımayan “kanun benim” diyen bir külhanbeyini tahayyül edin. Hürriyet bu mu?

Sokağa atılan hür müdür?

Kedinin ağzına düşen, tüysüz kuş yavrusu hür müdür?

Bir kocaya itaatten kaçıp kırk erkeğe hizmet eden kadın hür müdür?

Niçin hapisaneler kurulmuş? Niçin mahkemeler, polisler var? Bunlar hürriyetin katilleri midir?

Peki nedir bu “hürriyet”?

Balık suda, kuş dallarda, aslan sahrada hürdür.

İnsan!.. İnsana gelince, o da bir nizam içinde hürdür. Bu nizam ya beşeri olur, ya ilahi...

Beşeri nizam içinde insanın insana yaptığını; canavarlar insana yapmamıştır. Rusya'daki katliamları ve Madagaski'de, Hiroşima'da patlayan atomları hatırla. Hangi canavar bize bu kötülüğü yaptı?

Yine, canavarların dişlerinde, pençelerinde can veren insanların, belki milyonlarca misli, cinayetlerde can vermiştir.

Bütün bunlara rağmen beşeri nizam, nizamsızlıktan üstün ve elverişlidir.

Belli başlı bir beşeri “nizam” da yoktur. Bu nizam cemiyetlerin örf, adet ve karakterine göre biçim alır. Mesela hürriyeti başkalarının namusuna, malına ortak olma zanneden bir cemiyet için en iyi nizam istibdattır.

Neron, Roma'yı bir beşeri nizam içinde yakarken Sezar, aynı nizam içinde can veriyordu. Stalin kendi ırkını, neslini katlettirirken, Kennedy öldürülüyordu.

Kendi nizamıyla dünyayı başına zindan eden kullarına; Allah, nizamını göndermiştir ki buna “ilahi nizam” diyoruz. Beşeriyet, bu nizama, süt çocuğunun anneye itimad etmesi gibi itimad ederse kurtulur. Birazcık inhiraf, intihar olur.

Demek tahditsiz, sınırsız hürriyet yok! Bir diğer deyişle: Hürriyet ya beşeri veya ilahi bir nizama esirlikten ibarettir.

Biz de “ferdi hürriyet” deyip hürriyetin ırzına geçenler ve bu iğfal edilmişleri reklam edip para kazanan gazeteler, mecmualar hürriyetin piçinden başka bir şey değildir.

Münevver

12 Aralık 1967, İttihad Gazetesi

Münevver “Nur” kökünden yapılmış bir kelimedir. Nur sadece “ışık” manasına gelmediği için, münevver kelimesinin manası da “aydın” değildir.

Nur zulmetin tersidir. Zulmet karanlık manasına geldiği gibi; küfür yani gayr-i İslami hal manasına gelen bir mecazdır.

Kur’an-ı Kerim’in bir ismi de “Nur” olunca; münevverin manası daha iyi anlaşılır zannındayım.

Eskiler, “insan-ı kâmil” diye bir tabir kullanırlarmış. Bu meyve gibi durdukça kemale erme, olgunlaşma değil; ilmiyle âmil olma, yani İslamiyet’i öğrenip yaşamaya verilen bir isimdir.

Bugün, münevver sıfatı, yaşlı birkaç kadının isminden başka bir şey değildir. Ne, “Gönder İlahi o Nur’u asırlar oldu yeter” diyen bir şair var, ne de diplomasında, diri ders notu bulunan, münevver?

Şimdi “aydın”lar devri. Bu Edison’un ampulleri gibi bir şey. Zaten Garb’dan sadece mal ithal etmiyoruz; belki fikir ithali daha çok!

Şu açık yerleri, kapalı yerlerinden çok olan kadın cahildir amma, aydındır.

Şu kapalı yeri çok olan kadın ise; âlim bile olsa cahildir, gericidir, nurecudur. Hele adı da münevverse tevkif edilmeye değer.

Nur’a karşı aydınlarımız o kadar allerji içinde ki fuhuş yapılan Nur Palas’ın sahibini; fuhuş yaptırma suçlarından değil, otelin, isminden dolayı tevkif etmek isterler.

Gerçek münevverin elbette ki kabri nurludur. Aydın'lar için en güzel misali bir mütekait Albay vermiş: Kabrine ampul koydurmuş, bir de yan tarafa zil tertibatı yaptırmış. Böylece kabrini aydınlatmış. Zille de durumu emniyete almış; Münker Nekir gelince düğmeye basıp, hanımımı durumdan haberdar edecek!

“Her yer karanlık pür-nûr o mevki” diyen Abdülhak Hamid, nuru israf etmiş. Rahmetlinin ahir ömründe, isminin sonuna bir (it) ilave edilince münevverle aydın arasındaki farkı anlamış amma, ömrü vefa etmemiş.

Emile Zola, Pitigrilli, Victor Hugo, Goethe, Hüseyin Cahit, Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Sıddık Sami hep aydın kimselerdir. Aralarında (nüans) farkı olan bu ve bu gibi kimseler, ilimlerini aynı güç santralinden alan çeşitli volt'larda ampullerdir.

Bunların ışığı ile gidenler burunlarının önünden ilerisini göremezler.

Peygamberler, Ashab, İmamlar, Kutuplar, Arifler böyle mi? Onlar münevverler; Kur'an'a bağlılar. Zamanı, mekanı avuç içi kadar ufaltıp tabirlerine takdim ettik, diyorlar!...